

Laisvė

Manifestas
p. 2

Neatimkim
galimybės mylėti
p. 4-5

Panašūs, bet
skirtingi
p. 6-7

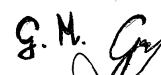

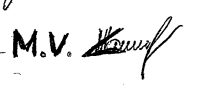

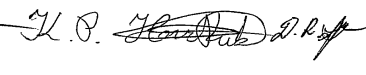

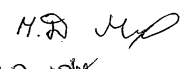
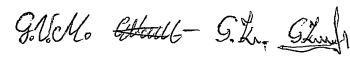

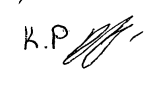
Laikraščio „Salve“ manifestas

Mes, gimnazijos laikraščio „Salve“ komandos nariai, kreipiamės į „Šturio“ gimnazijos bendruomenę: mokinius, mokytojus, administraciją bei visus darbuotojus, skelbiame – laikraštį sukliame pakelti iš pagrindo!

Skelbiame atnaujinančio laikraščio „Salve“ manifestą, kurio principų pasitadame laikytis, nes nuo šiol mūsų ir laikraščio tikslas – laisvi.

Savo darbe vadovausimės šiais principais:

1. Laikraštis priklauso mokiniams.
2. Laikraštis atstovauja mokiniams ir yra tolerantiškas jų nuomonims.
3. Laikraštis siekia bendradarbiauti su visa gimnazijos bendruomene.
4. Mokslinių nuomonių nėra cenzūruojama.
5. Laikraštis yra šiuolaikiškas ir vadovaujasi moderniomis tendencijomis.
6. Laikraštis yra nešalishkas.
7. Žurnalistas prisiima atsakomybę už konfidencialumą.

G.M.   AR
J.M.   N.K. M.V. L.B. K.P. H.K. M.P. G.L. N.P. K.P.

Tylos triukšmas

Ar kada nors bandei savo mintis išreikšti šokio judesiais? Tikriausiai, kad ne – juk visa tai lengviausia padaryti žodžiais arba raštu. Bet tik ne Emilijai, jai mintis ir emocijas geriausiai sekasi išreikšti šokio judesiais. Gatvės šokius šoka jau 12 metų, nes jaučiasi laisva, niekieno nevaržoma

ŠOKIS – TAI LAISVĖ

Ar užtenka tik daug darbo, kad žiūrovas Tave suprastų?

Tik darbo neužtenka, reikia jausmų. Jei šokis be jausmų, tai nėra šokis, tai tik judesiai. Į kiekvieną šokių įdedi dalelę savęs. Šokti su kitais grupėje yra daug sudėtingiau, nes turi pajauti ir aplinkinius, jų emocijas.

Kaip pasirenki dainą?

Asmeniškai aš mėgstu šokti pagal džiaz muziką, bet viskas priklauso nuo nuotaikos. Būna dienų, kai tiesiog susikaupia blogos emocijos ir jas išreiški pagal lėtą, liūdną dainą.

Ar iš pradžių buvo sunku improvizuoti?

Taip, nes ilgai viskas būdavo surepetuota. Bet vėliau teko persilaužti ir nustoti bijoti, kad nepavyks ir kiti pradės juoktis. Būdavo ir nesėkmių, nevykusių bandymų, bet aš nesustojau bandyti, kitaip šiandien nebūčiau kur esu.

Kuo pasikeistų Tavo gyvenimas, jei neliktų šokio?

Neturėčiau kaip išreikšti savo jausmų, emocijų, nes dabar, jei norisi išsiliesti, tiesiog įjungiu muziką ir šoku. Jei išvis nebūčiau pradėjusi šokti, manau, dabar pieščiau, sportuočiau, tikrai rasčiau veiklos.

Ar šokis padėjo įveikti baimes?

Ne visas, bet padėjo – esu gan uždaras žmogus ir klajoju savo atskiram kosmose. Padėjo reikšti savo mintis, nes visada bijojau tai išsipasakoti, o dabar viską galiu daryti.

Jei būtum šokis, koks būtų jo pavadinimas?

TYLOS TRIUKŠMAS.

Noja Petkevičiūtė

Albertas Einšteinas yra pasakęs: „Visi yra genijai, bet jei tu teisi žuvelė dėl jos gebėjimo kopti į medžius, ji visa savo gyvenimą galvos, kad yra kvaila“. Būtent dėl dažno žmonių, o ypač mokytojų, neįvertinimo mokiniai pradeda manyti, kad jų talentas niekam tikęs ir neberanda būdų save išreikšti. Įvertinimo ir saviraiškos trūkumas gali lemti net ir agresiją, talento žlugimą.

Norėdama išsiaiškinti gimnazistų nuomonę apie mokytojų gebėjimą ugdyti talentą ir jaunuolio ateitį, kai talentas yra nepastebimas ar ignoruojamas, paprasčiau gimnazisto pateikti savo nuomonę. Pašnekovas panorė save įvardinti depresuojančiu optimistu.

Ar manai, kad mokykla suteikia pakankamai galimybių saviraiškai?

Taip, nes mūsų mokykloje pilna įvairių būrelių ir kitokių popamokinių veiklų. Pačiuose Prienuose yra išplėtotas neformalusis švietimas. Saviraiškai vietos yra pilna, tik kartais jaunimas nori, kad viskas būtų ant lėkštutės paduota ir sukramtyta. Jiems reikia tik paieškoti, pasidomėti ir viską gali rasti.

Šiame interviu prašei Tave įvardinti depresuojančiu optimistu. Kodėl?

Kodėl depresuojantis optimistas? Mano gyvenime yra per daug dalykų, kurie man leistų būti laimingam: gyvenu gyvenimą, kuris man nepatinka, nes jis yra nurodytas visuomenės ir aš negaliu nuo jo pabėgti. Aš gyvenu pasaulyje, kuriame jaučiuosi kaip kalėjime, bet depresiškiausiomis dienomis aš matau laimę, o linksmiausiomis dienomis matau ir liūdesį.

Ar laikai save gabiu? Ar mokykla puoselėja Tavo gabumus?

Aš savęs nelaikau talentingu, nes yra už mane gabesnių. Savo talentu įvardyčiau gebėjimą lengvai bendrauti su žmonėmis ir lengvai organizuoti renginius. Aišku, to manęs mokykla nemoko ir tikriausiai niekad nemokys ir šiuo aspektu man mokykla neleidžia pilnai pasireikšti, bent jau mano tokia nuomonė. Aš turiu daug puikių idėjų, kurias būtų lengva įgyvendinti, bet tai padaryti yra ganėtinai sunku, nes dabartinė mokyklos pozicija „pamokos – tai viskas“ tikrai stabdo kūrybiškumą.

Ar mokytojai geba pastebėti talentus ir juos ugdyti?

Kai kurie mokytojai, ypač senesnieji, tikrai yra linkę nenukrypti nuo mokymosi pamokose, bet yra ir mokytojų, kurie skatina mokinius stiprinti savo gerąsias puses ir ugdyti talentus.

Mokykloje vis daugėja lyderystės projektų. Kaip manai, kodėl mokykla mus stengiasi paversti lyderiais?

O kuo daugiau, jeigu ne lyderiais? Asmenybėmis? Baikit, nemanau: tai ne mokyklos darbas. Mano nuomone, mokykla nori mus paversti žvėrimis, kurie siektų tobulybės ir aukštumų. Aišku, nesakau, kad tai yra labai blogai, manau, kad ir tokio tipo savybių reikia ugdyti, bet gal ne tokiu mastu. Mokykla augindama lyderius juda ant bangos „lyderystės ugdymas“. Manau, laikui bėgant atsibos ši banga ir atsiras kitos. Labai tikiuosi, kad tai bus „asmenybės ugdymo“ banga.

**Saviraiška
mokykloje –
ar turime visas
galimybes ugdyti
savo talentus?**

Martyna Vaitkūnaitė

Neatimkim galimybės

MYLĖTI

3 IŠPAŽINTYS

Kodėl mūsų tarpe vis dar yra homofobų? Kodėl žmonija, kuri gali įkopti į aukščiausias kalnus, nusukti į kosmosą, išsiaiškinti atomo sandarą ir suprasti įvairius fizikinius ar visatos dėsnius, kartais nesugeba toleruoti dviejų žmonių meilės? Pažiūrėkime šiauriau – į mokyklą. Kiekvienais metais rengiame Tolerancijos savaites ir skleidžiame idėjas, kad esame prieš bet kokio

“
Didesnis procentas apklaustųjų nepritarė nei homoseksualų santuokai, nei įsivaikininimui, nei eitynėms...

tipo patyčias, tačiau ar iš tiesų esame tolerantiški? Maždaug prieš metus ruošiantis debatams LGBTQ+ tema mes, žurnalistai, rengėme

anonimišką tolerancijos apklausą. Didesnis procentas apklaustųjų nepritarė nei homoseksualų santuokai, nei įsivaikininimui, nei eitynėms ir net 41% apklaustųjų pasirinko atsakymą „Taip“ arba „Nežinau“ į klausimą: „Ar turėtum įtakos tavo bendravimui su žmogumi jo prisipažinimas apie homoseksualumą?“ Tačiau turėtume nepamiršti, jog mūsų mokyklos koridoriuose vaikšto ne vienas LGBTQ+ bendruomenės narys. Trys iš jų sutiko pasidalinti savo istorijomis.

„Aš nesu patyręs meilės, manau, kad man Prienuose niekad ir nepavyks būti savimi, todėl noriu kuo greičiau iš čia dingti. Tiesą pasakius, manau, kad tikra meilė yra labai reta, bet nenugalima ir nežiūrinti nei lyties, nei tautybės. Turiu pasakyti, kad žmonės nėra tolerantiški ir dažnai pasitaiko baisių homofobiškų pasakymų. Aš labai bijau šios temos, nes nedaug tai

“
Aš labai bijau šios temos, nes nedaug tai supranta ir aš noriu, kad mane vertintų kaip žmogų, o ne kažkokį p*****.

supranta ir aš noriu, kad mane vertintų kaip žmogų, o ne kažkokį p*****. Mano paslaptį žino labai mažai žmonių, tik patys patikimiausi. Negaliu nuneigti, tikrai yra gan didelis jaunų ir vyresnių žmonių požiūrių skirtumas. Aišku, yra manančių, kad tai mada ar nuodėmė, bet tarp jaunimo ši tendencija yra žymiai mažesnė, o vyresnieji sako, jog gėjus – tai liga, prasimanymas, iškrypimas.

Nuoširdžiai pasakysiu, kiek save atsimenu, aš buvau toks ir nemanau, kad sergu – aš tiesiog myliu ir myliu taip pat kaip kiti, tik myliu vyrus, o ne moteris. Man pasisekė, kad manepalaiko nuostabūs mano draugai, nes kitaip aš jau seniai būčiau kabėjęs po Nemuno tiltu ir paskui atsigulęs du metrus po žeme. Visuomenė turi išlipti iš mąstymo, kad kitoks – blogai, kad seksualumas, orientacija yra kažkas gėdingo, – tik tada aš galėsiu tai viešai pasakyti pasauliui be baimės.

“
aš tiesiog myliu ir myliu taip pat kaip kiti...

Esu ganėtinai gerai prisitaikęs kęsti normos priespaudą, nors turiu būti paslapytyje, bet galiu rengtis, taip, kaip man atrodo gražu, kalbėti taip, kaip man atrodo reikalinga, – to iš manęs visuomenė neatims. Būna, kartais galvoju apie savižudybę: manau, sunkiausia, kad aš niekam negaliu pasisakyti, negaliu pasakyti kitam vyrui, kad jis atrodo gražiai, nes kiti gali pamanyti, kad aš esu gėjus ir mane pradėti smerkti, bet tai yra idiotizmas. Todėl kalbant apie tokias mažumas kaip LGBTQ+ bendruomenė, Lietuvai dar toli iki tolerancijos. Nebijokime viešai apie tai kalbėti, nesikiškime į kitų žmonių gyvenimus ir nespekuluokime, kas yra homoseksualas, o kas ne. Žmogus, atėjus jo laikui, prisipažins viešai – neatimkit tos galimybės. Jeigu neišmoksitė priimti kitų, jūsų vaikams bus žiauriai sunku gyventi paslapytyje. Aš tai patiriu pats ir niekam to nelinkėčiau.“

-Žmogus

„Meilė – nebūtinai tyras, taurus ar abipusis jausmas, tai didelis pasiryžimas, atvirumas, pasitikėjimas bei atsidavimas. Meilė – tai naujas savęs bei kito pažinimo kelias, ne visada su laiminga pabaiga, ne visada priešingų lyčių atstovų. Augdamas supratau, kad vis sunkiau darosi mylėti kitus ar net patį save. Negalvojau, kad meilė gali būti kažkas „uždrausto“ ar gėdingo. Man ir dabar sunku tai suvokti.

Kai kalbama apie mokyklą ir jos požiūrį į meilę, man pasidaro iš dalies graudu. Pati esu iš LGBTQ+ bendruomenės ir pasiklausius, kaip mūsų mokykloje yra kalbama apie tokius kaip aš, pasidaro pikta.

“
negaliu pasakyti kitam vyrui, kad jis atrodo gražiai, nes kiti gali pamanyti, kad aš esu gėjus ir mane pradėti smerkti, bet tai yra idiotizmas.

Nesistengiau slėpti, kas esu, bet niekada per daug ir nesireiškiu, galbūt iš baimės. Iš baimės būti nesuprastai. Didžioji dalis mūsų mokyklos bendruomenės žiūri į LGBTQ+ bendruomenę skeptiškai. Juos vos nežemina, tyčiojasi, vadinina kitokiais. Ar mes kitokie dėl meilės? To paties jausmo, kaip ir jūs? Man keista matyti, girdėti, kaip mūsų mokytojai mus vis dar vadina „iškrypėliais“ dėl to, kad mylim, liepia nesireikšti, lyg mes būtume nesveiki. Velniop tai! Ar bent nors kartą mokytojai bei mūsų gimnazistai susimąstė, kad tokios kalbos skaudina, žeidžia, verčia nebesikalbėti, nepasitikėti? Nemanau. Jie galvoja, kad mes gyvename kažkur kitam mieste, kitoj mokykloje, bet ne šalia. Jei jums įdomu, mūsų, LGBTQ+ bendruomenės žmonių, yra ne vienas ir ne du gimnazijoje. Kitą kartą, jei norėsite vadininti mus „nesveikais“, pagalvokit: juk net jūsų draugai, vaikai, anūakai, kiti šeimos nariai gali priklausyti LGBTQ+ bendruomenei. <...> “

-Skjalf wife

BAIKITE SKAITYTI ŠIĄ IR LIKUSIAS ISTORIJAS INTERNETINĖJE SVETAINĖJE

<http://salve.ziburiogimnazija.lt/renginiai/neatimkim-galimybes-myleti/>
Gerda Minajevaitė

Panašūs, bet skirtingi. Tarptautiniai projektai

XXI amžiuje dauguma manome, kad domimės labai panašiais dalykais, plinta tie patys trendai, jungiantys jaunimą ir ne tik. Kai išvykstame išnyksta internetinis skirtingų tautų vienodumo pojūtis kuris mus intriguoja, sudomina, o kartais ir išgąsdina. „Žiburys“ dalyvauja projekte Erasmus+ H.E.L.P. kurio metu gimnazistams teko lankytis Prancūzijoje, Bulgarijoje ir Italijoje. Viešėjome šiose šalyse trumpai – tačiau esminius bendraamžių panašumus, skirtumus bei nuostabą kėlusius dalykus įvardyti nėra sunku.

Gabija Janukėnaitė bulgarus apibūdino kaip labai aktyvius ir energingus, todėl po pamokų retas mokinys užsisėdi namuose. Taip pat paaugliai pasirodė visiškai nesuvaržyti, o atvirkščiai – laisvi, sugebantys išreikšti savo nuomonę, ją apginti, drąsiai ir garsiai mąstyti. Gabija pasakojo, jog tik atvykusi patyrė kultūrinį šoką: „Mokykla kėlė slogią nuotaiką. Stebino, jog mokiniai nevaikšto iš kabineto į kabinetą, kaip mums yra įprasta, o turi savas klases, kur mokytojos ateina pas juos.“

Jean Moulin licėjuje (Prancūzija) paaugliams saviraiškos netrūksta. Spalvoti plaukai, auskarai, dideli apsmukę drabužiai ar trumpos suknelės ten nėra tabu. Tikrai negaliu bendravusi vos keletą dienų sakyti, kad visi prancūzai tokie, tačiau mums, lietuviams kėlė nuostabą, jog mūsų naujiems draugams buvo nelabai priimtina susitikti su draugais ar išeiti į miestą turiningai praleisti laisvalaikį. Mieliau jie rinkdavosi namus ir televizoriaus ekraną.

Levai Stankevičiūtei italai pasirodė labai aktyvūs ir garsiakalbiai. Dauguma italų ruošia daugybę popamokinių projektų, kad gautų kreditų savo egzaminams (jų mokymosi sistema labai skiriasi nuo mūsų), tačiau, nors labai daug laiko skiria mokslams (mokosi ir šeštadienį), po pamokų vis tiek randa noro ir laiko išeiti, pasibūti su draugais. Levą sužavėjo šilti žmonės, jūra, kalnai, tad teko išlieti daug ašarų atsisveikinant, o grįžusi namo ji jau kitą dieną pasidarė tatuiruotę su užrašu „I will come back“ kaip priminimą ir pažadą sau grįžti pas tuos pačius nuostabius, jos širdį palietusius žmones.

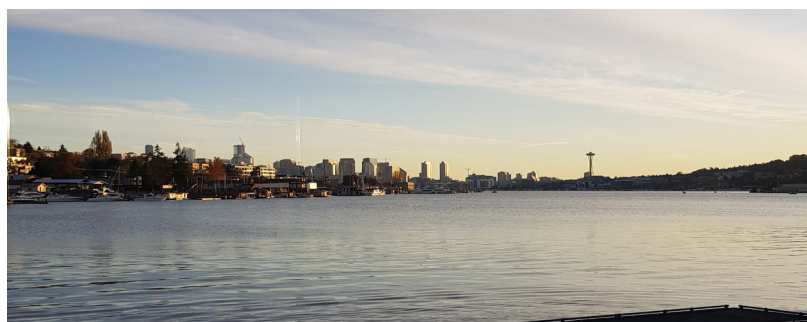
Gerda Minajevaitė

JAV – svajonių šalies pavyzdys Lietuvos mažų miestelių gyventojams. JAV, rodos, laisvės yra be galo daug: išreikšti individualumą, laisvė pasirinkti, kurioj šalies dalyje gyventi, laisvė būti pastebėtam arba nebūti pastebėtam.

„Prieš važiuojant į Sietlą nemaniau, kad bus kažkokių ryškių skirtumų tarp mūsų ir jų. Mokykloje uniformų nebuvo : mokiniai rengiasi kaip tik nori. Viena mokytoja Amerikoje minėjo, kad visi mes esame skirtingi ir turime save kažkaip išreikšti ir paminėjo mintį: „Jei košę valgytumėm be cukraus, medaus arba vaisių, ar ji mums patiktų?“ Tačiau, mano nuomone, lietuviška laisvė nuo amerikietiškos per daug nesiskiria, lietuviams tik reikia nebijoti priimti kitokių.“ - *Vakarė Gruodytė*

„Amerikoje pilna įvairių dalykų, kurie susiję su Amerika ir pačia laisve, pavyzdžiui, yra maisto produktai, ant kurių pakuočių yra žodžiai „laisvė“ ar „Amerika“, o patys amerikiečiai tuo labai džiaugiasi. Mokyklose laisvės sąvoka nėra grūdama per prievartą, todėl jie patys per potyrius atranda, kaip suprasti laisvę ir kokia jos svarba. O štai lietuviškos laisvės prasmė lietuviams dar nėra aiški (ypač jauniems), todėl mūsų tautiečiai laisvės nevertina taip, kaip turėtų.“ - *Joris Mitkevičius*

Dija Revinskaitė

(NE)BAIMĖ BŪTI PASTEBĖTAM

Pasaulyje egzistuoja tiek daug skonių, tiek daug skirtingų žmonių. Kiekvienas žmogus turi savą prieskonį – tai gali būti ryškios spalvos plaukai, piešiniai ant kūno, auskarai ir t. t. Kartais žmogus būna aštriausių prieskonių rinkinys, o kartais – vos vos juntamo skonio. Mūsų mokykloje galime rasti daug įvairių skonių bei spalvų. Pakalbinau kelias ryškiausias, išsiskiriančias mokytojas, kurios kasdien save išreiškia laisvai, drąsiai, kurios nebijo eksperimentuoti savo išvaizda.

Felicija: „Juoda juoda juoda juoda naktis“

Ar gyvenamoji vieta gali varžyti žmogaus saviraišką? Ar Prienai varžo?

Galbūt tai priklauso nuo žmogaus asmenybės tipo. Manau, jog žmogaus saviraišką labiau varžo ne pati vieta, o žmonės. Prienai, mano manymu, labai tamsi ir maža vieta, kuri sekina ir varžo. Čia trūksta erdvės, žmonių nėra daug. Labai neįdomu, jog negali nueiti į naują vietą išgerti kavos ar susipažinti su žmogumi, kuris tavęs anksčiau nepažinojo.

Austėja: „Karas ir taika“

Ar mokykla varžo jauno žmogaus saviraišką?

Iš vienos pusės, taip, iš kitos – ne visai. Kartais įreminimai ir ribos kaip tik padeda skleisti kūrybiškumui, pavyzdžiui, sugalvoti piešinį yra daug lengviau, kai yra duota tema, o ne pasakyta piešti ką nori. Tas pats ir su mokykla: jeigu į sistemą žiūrėsi ne kaip į kliūtį saviraiškai, o į galimybę pasikeitinams, mokykla gali būti nuostabi terpė kūrybai. Mano manymu, visokie suvaržymai skatina kritinį mąstymą – kai kažką bado, niežti, nepatogu, ieškai, kaip tai pakeisti ir kaip apeiti. Taisyklės tiems, kurie tingi galvoti. O galvos laužymas, kaip taisyklės apeiti, yra irgi gera proto mankšta.

Guoda: „Yra standartas ir esu aš“

Ar gyvenamoji vieta gali trukdyti save išreikšti?

Nepasakyčiau kad trukdytų, save išreikšti galima bet kur ir bet kokiais būdais. Kalbant apie saviraišką išvaizda, šiek tiek trikdo žmonių požiūris. Didmiesčiuose mažiau praeivių kreipia dėmesį, kadangi žmonių srautas yra žymiai didesnis – jie pripratę tai matyti kasdien. Mažesniame miestelyje visgi yra sudaryti tam tikri išvaizdos stereotipai.

Monika: „Mergina, kurią žino visi, bet ne visi pažįsta“

Kaip manai, ar tave pamatę aplinkiniai susidaro kažkokių stereotipų apie tave?

Iš tiesų, tai susidaro. Trumpi, ryškiai violetiniai plaukai, regis, rėkia kitiems, kad aš reikalauju dėmesio, tačiau neigiamų nuomonių ir stereotipinių pasakymų – „dėmesio auka“ arba „išsišokėlė“ – esu girdėjusi tik iš viskuo nepatenkintų prieniečių. Žmonės iš kitur dažnai pagiria mane už drąsą, nes patys taip neišdrįstų padaryti, giria mano pasikeitusį stilių ir tarsi gėrisi manimi.

žurnalistė Ringailė Aleksynaitė

Numerio komanda: Gerda Minajevaitė, Noja Petkevčiūtė, Martyna Vaitkūnaitė, Ringailė Aleksynaitė, Miglė Kalinauskaitė, Dija Revinskaitė, Miglė Damynaitė, Nojus Kochanauskas, Joris Mitkevičius, Karolis Pūkas, Lukas Barkauskas, Arnas Rasimavičius, Gabija Kuzmickaitė.

Rengiant laikraštį konsultavo:

- Levutė Karčiauskienė
- multimedijų žurnalistė Berta Tilmantaitė